

Fördelning av medel till Skapande skola, läsåret 2016/2017

Kulturrådet fördelar 170 miljoner kronor för Skapande skola-insatser till 394 skolhuvudmän. I år omfattar ansökningarna 879 000 elever. Trots att skolhuvudmännens ansökningar håller en allt högre kvalitet får sökandena i regel en mindre bidragssumma än tidigare år. Konkurrenten om medlen har ökat på grund av att flera elever omfattas.

Bidragsfördelningen i siffror

Skapande skola-bidraget söktes i år inom utsatt tid av 264 kommuner, dvs. 91 procent av kommunerna, varav ett antal inkluderar fristående skolor inom sitt geografiska område. Två kommuner söker bidrag via sina kommunalar med skolhuvudmannans ansvar (Eskilstuna har två och Göteborg tio stadsdelar). 125 fristående skolor sökte i år Skapande skola-bidrag och sammantaget omfattas 879 000 elever av insatserna. Det sammanlagda sökbeloppet uppgår till 275 miljoner kronor.

Sammanlagt inkom 400 formellt riktiga ansökningar. Två ansökningar avslogs då de planerade insatserna inte överensstämde med Skapande skolas syfte. Fyra ansökningar bordlades i avvaktan på en förordningsändring som väntas under våren.

Ansökningsantalet är i stort detsamma som i fjol, men trenden att fler elever omfattas för varje ansökningsomgång fortsätter. I fjol sökte 266 kommuner och 128 fristående skolor medan ansökningarna gällde 825 000 elever.

I regel söker skolhuvudmännen ett högre bidragsbelopp än det man fick i fjol, vilket kan tolkas som att man gärna vill höja ambitionen med kultur i skolan.

laktagelser i årets bidragsomgång

Nyanlända elever

Det senaste året har skolorna tagit emot många nyanlända barn. Kulturrådet aviserade därför inför årets bidragsgivning att vi skulle prioritera kulturinsatser som syftar till att integrera dessa barn i skolan och samhället.

Många skolhuvudmän har en tanke om att den kulturverksamhet som planeras ska passa alla barn. Kulturrådet har försökt lyfta skolhuvudmän som tar emot en stor andel nyanlända barn och har en genomtänkt kulturverksamhet som är inkluderande. Insatser som syftar till att utveckla elevernas förmågor och samtidigt ger möjlighet till nya kontaktytor och förståelse för olika kulturer har prioriterats. Det innebär att de skolhuvudmän som har mera vaga tankar kring hur och vilka kulturinsatser man avser arbeta med, eller har lämnat in en ansökan utan nya reflektioner, har fått ett lägre bidrag per elev.

Inga medel till seminarier och utbudsdagar i år

Kulturrådet konstaterade redan i fjol att strukturen för samarbete mellan skola och kulturliv blivit bättre år för år. Bidraget har nu funnits i åtta år. Nätverk och kontakter har byggts upp, och det är vanligt att utbudsdagar och mötesplatser ordnas, antingen på kommunal eller på länsnivå.

På grund av den ansträngda ekonomiska situationen – att bidragsmedlen ska räcka till fler elever – har Kulturrådet därför i år beslutat att endast i undantagsfall bevilja medel för seminarier, konferenser och dylikt. Informations- och kunskapsutbyte kring kultur och skola är viktigt, men borde även vara av lokalt eller lokalt/regionalt intresse. Kulturrådet väljer därför att prioritera direkta insatser för eleverna för Skapande skola-medlen.

Återbetalning av bidragsmedel

Kulturrådet har i bidragsbedömningen även tittat tillbaka på föregående års redovisningar. Närmare en tredjedel av alla bidragsmottagare lämnar tillbaka bidragsmedel, som inte har använts. Skälen till detta är oftast rimliga och svåra att förutsäga för bidragsmottagaren. I förekommande fall där skolhuvudmannen flera gånger betalat tillbaka stora summor eller en stor del av bidraget har detta påverkat beloppet i bidragsfördelningen.

Glesbygdselevers tillgång till kultur

Syftet med Skapande skola är att öka den professionella kulturverksamheten för och med eleverna, så att tillgången till kulturens alla uttrycksformer och möjligheterna till eget skapande ökar.

Med bakgrund av detta har Kulturrådet även i år tagit hänsyn till behovet av att få transportkostnader täckta på orter som har långt till den professionella kulturen. Det gäller inte bara norrlandslänens vidsträckta inlandskommuner, utan också kommuner och fristående skolor i glesbygden eller i skärgården i

andra delar av landet, där reskostnaderna blir dyra för att eleverna ska få del av kultur.

Elever i behov av extra stöd eller transport p.g.a. funktionsnedsättningar ska kunna få det även inom ramen för Skapande skola.

Skapande skola är ett komplement till egna kulturåtaganden

Barn och unga har rätt till kultur, något som både är prioriterat inom kulturpolitiken och som nämns i FN:s barnrättskonvention. Kulturrådet vill betona att skolorna har ett eget ansvar att arbeta med konst och kultur enligt läroplanen. Kommunernas erbjudanden om konst och kultur till sina barn och ungdomar är kommunernas ansvar. Skapande skola-bidraget ska vara ett komplement till de egna åtagandena.

De allra flesta skolhuvudmän anger att eleverna får ta del av kulturupplevelser inom skolans ordinarie verksamhet. Den närliggande kulturmiljön, biblioteket, det lokala museet eller övrig kommunal kulturverksamhet hör i regel till det som eleverna får ta del av. Ofta bidrar också musik- eller kulturskolan till musik- och kanske dansverksamhet för de lägre årskurserna inom skoltid. Den typen av verksamhet betraktar Kulturrådet som kommunens basverksamhet och ska inte bekostas med Skapande skola-medel. Däremot kan Skapande skola medverka till att fördjupa eller förmera dessa insatser.

I enstaka fall kan man utläsa ur ansökningarna att skolan knappt arbetar med konst och kultur i sin ordinarie verksamhet utanför de lagstadgade estetiska ämnena. Ofta gäller det små, enskilt drivna skolor i glesbygden, men vi har också noterat bristande basverksamhet i någon kommun. Det vore intressant att pröva hur skolan i dessa fall uppfyller skrivningarna i Lgr11 om estetik, kultur och skapande.

Det är en utmaning att fördela resurser så att intentionerna med skolans läroplan, FN:s barnrättskonvention och de kulturpolitiska målen kommer närmare uppfyllelse. Kulturrådets Skapande skola-bidrag kan inte ensamt lösa den uppgiften, men väl vara en del i ett gemensamt ansvarstagande.